

Feladatmegoldók rovata

Fizika

F.L. 141. Egy forgásban levő golyócsapágy külső gyűrűjének a szögsebessége ω_1 a golyók keringési szögsebessége pedig ω .

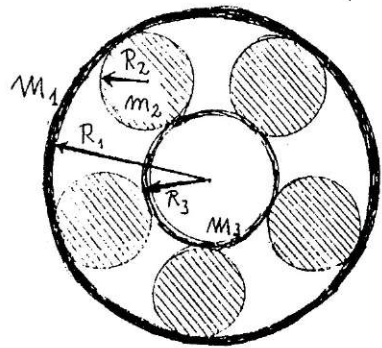
Határozzuk meg a belső gyűrű ω_3 valamint a golyók ω_2 forgási szögsebességét. Ismertek az R_1 és az R_2 , a külső, valamint a belső gyűrűk sugarai.

F.L. 142. Egy – nagyon kis gördülő súrlódással rendelkező – görgős csapágy külső gyűrűjét lefogjuk, hogy ne forogjaon, miközben a belső gyűrűt ω_3 szögsebességgel forgatjuk. Egy adott pillanatban a csapágyat teljesen magára hagyjuk. (A gravitációs erőktől eltekintünk.)

a) Elég hosszú idő eltelte után mekkora szögsebességgel fog forogni az egész csapágy?

b) Mennyi hő fejlődik?

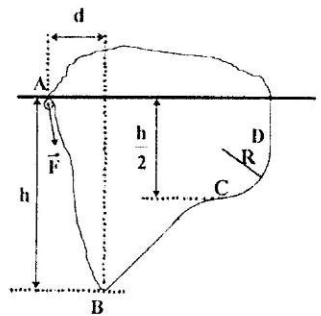
(Ismert: R_1, R_3 , a nagy és a kis gyűrűk sugarai, valamint R_2 a görgők sugara, m_1, m_3 a nagy és a kis gyűrűk tömegei, valamint m_2 egy görgő tömege, N a görgők száma)

F.L. 143. (Mérési feladat) Határozzuk meg egy rugóval működő golyóstoll külső része, valamint a belső mozgó részek (paszta és nyomógomb) tömegeinek arányát anélkül, hogy szétszednénk. Mérleget nem használhatunk.

(Az F.L. 140. – 143. feladatok szerzője Biró Tibor, Marosvásárhely)

F.L. 144. A vízen egy jéghegy úszik (a víz sűrűsége ρ_0). Egy Vtérfogatú, ρ sűrűségű ($\rho < \rho_0$), kezdetben a víz felszínén nyugalomban levő testet egy, a jég felületéhez – annak minden pontjában – érintőleges erő az A -ból a B pontba húzza. Az elmozdulás olyan kis sebességgel történik, hogy ezalatt a test érinti a jéghegyet és a B pontban a sebessége nulla. A B pontba érkezve a test szabadon engededik, ahonnan a BC részen át jut el a víz felszínéig. A CD rész egy $R = h/4$ sugarú negyed kör. A mozgás az AB részen súrlódással történik (μ), tovább azonban súrlódásmentes. Ismerve a h, d, g értékeit, számítsuk ki: a) mekkora munkavégzéssel lehet A -ból B -be vinni a testet; b) a test sebességét és a sebességének a vízfelszínrel bezárt szögét a vízfelszín elérésének pillanatában.

A mozgásnál a test és a víz között ható súrlódási erő elhanyagolható.

(Râmnicu Vâlcea – 1996. szerző: Viorel Popescu)